מוש"ע שם ס"בוטו

עירובין הלכה כה

קח ג מיי׳

טוש"ע א"ח

٠٢.

רבנן וסיפא רבנן יהודה וסיפא רבנן

, אין משום דקאי אבוה בשימתיה אמר רב

גידל אמר רב שלשה בחמש אסורין בשבע

מותרין אמרו ליה אמר רב הכי אמר להו

אורייתא גביאי וכתיבי דאמר רב הכי אמר

רב אשי מאי קשיא דילמא הכי קאמר

הוצרכו לשש והקיפו בשבע אפי' בשבע

מותרין א לא הוצרכו אלא ואן לחמש והקיפו

בשבע אפי' בחמש אסורין ואלא הא דקתני [3]

ובלבד שלא יהא בית סאתים פנוי מאי

לאו פנוי מאדם לא פנוי מכלים איתמר

שלשה ומת אחד מהן שנים 6 ונתוספו עליהן

רב הונא ורבי יצחק חד אמר ב שבת גורמת

וחד אמר דיורין גורמין תסתיים • דרב הונא

הוא דאמר שבת גורמת דאמר רבה ס בעאי

מרב הונא ובעאי מרב יהודה עירב דרך

הפתח ונסתם הפתח דרך החלון ונסתם

החלון מהו ואמר לי ישבת הואיל והותרה

הותרה תסתיים לימא רב הונא ורבי יצחק

בפלוגתא דרבי יוםי ורבי יהודה קמיפלגי

ם בית חצר שנפרצה משתי רוחותיה וכן בית

שנפרץ משתי רוחותיו וכן מבוי שנימלו

קורותיו או לחייו מותרין לאותה שבת

ואסורין לעתיד לבא דברי רבי יהודה ר'

יוםי אומר אם מותרין לאותה שבת מותרין

לעתיד לבא ואם אסורין לעתיד לבא אסורין

לאותה שבת לימא רב הוגא דאמר כר'

יהודה ורבי יצחק דאמר כר' יוסי אמר לך

רב הונא אנא דאמרי אפי' לר' יוםי עד כאן

לא קאמר רבי יוםי התם אלא דליתנהו

למחיצות הכא איתנהו למחיצות ור' יצחק

אמר אנא דאמרי אפי' לר' יהודה עד כאן

לא קאמר ר' יהודה התם אלא דאיתנהו

לדיורין הכא ליתנהו לדיורין: וחכמים

אומרים אחד משני דברים: היינו ת"ק איכא

בינייהו יחיד ביישוב: כותני' ד ארבעה

דברים פטרו במחנה מביאין עצים מ"מ

ופטורין מרחיצת ידים ומדמאי ומלערב:

גמ' ת'"ר י' מחנה היוצאת למלחמת הרשות

מותרין בגזל עצים יבשים ר' יהודה בן

תימא אומר אף חונין בכל מקום ובמקום

שנהרגו שם נקברין: מותרין בגזל עצים

יבשים: האי תקנתא דיהושע הוה יי דאמר

מר ה עשרה תנאים התנה יהושע שיהו

מרעין בחורשין ומלקמין עצים משדותיהן

התם בהיומי והיגי הכא בשאר עצים אי

נמי התם במחוברין הכא בתלושין אי נמי

בן תימא אומר יאף חונין בכל מקום

ובמקום שנהרגים שם נקברים: פשימא

התם בלחין הכא ביבשים: ר'

פ"ב ה"ד], ה) נ"ק דף פ:, ו) [סוטה מה: נ"ק פא. סנהדרין מו:], ו) נ"א שנה,

א) [לקמן עט:], ב) לקמן לג:, ג) לקמן לד., ד) [מוס׳

עירב דרך הפתח. נראה לר"י דהלכה כרב הונא דשבת הואיל והותרה הותרה דתניא כוותיה בפרק הדר (לקמן ד' ע:) כל עשיו דרבנו א טוש"ע או"ח שהותר למקלת שבת כו' ואין לומר דרבי ילחק יעמיד הברייתא אליבא דרבי יהודה דהא מוקי נפשיה אפילו כר' יהודה בשמעמין

סעיף א: קבו ד מיי פ״ מלכים הל' יג סמג ממון הל' ג טוח"מ סי מלכים הל' יב:

רב ניסים גאון משום דקאי אבוה בשיטתיה. חוזרין אלו הדברים על דברי ר׳ שאמרו כבר במחיצות שבת לא התירו ליחיד שתי בלא ערב. ולא היה מתיר ר' יהודה לתת ליחיד רל צוררו אלא את חהיה שתי וערב יחדו. ובזה הוא שוה עם ר' יוסי בנו שאמר נותנין לו בית סאתים. י׳ דברים התנה תמצא פי׳ כולן בבבא , בכבא. בפר' מרובה, ובגמרא דמגילה דבני מערבא. סליק פירקא דמבוי

רבינו חננאל (המשך) גורמת. פירוש הכל הולד חידין מה שניתוספו עליהן אין חוששין להן. ואם שיירא קנו שביתה ומת אחד מהן, השנים הנשארים יש להן כל הנשארים יש להן כל צורכן ולא חיישינן להאי דמית. ור' יצחק אמר דיורין גרמין. פי' הכל לפי הדיורין, ואם יחידין יחידין, אם שיירה שיירה. . לימא רב הונא ור׳ יצח׳ ור׳ יוסי פליגי. דתנן חצר שנפרצה משתי רוחותיה פיסקא וחכמים אומרים אחד משני דברים. היינו אלא בהווה. ופרקינן איכא בינייהו יחיד בישור לביי בישוב לא, דפליג על תנא קמא דהוא ר' יהוד' דאמר . (הוא ר' יהוד') בשיירה. וחלקו עליו הם אפילו במקום ביחיד. מיהו השיירות במדבר בישוב לא. ורבנן בתראי אמרי אפילו בישוב. וקיימ׳ לן כוותייהו [מתני׳] ארבעה דברים במחנה כו'. פטוריז . [ירושלמי] כמה הן מחנה (ירושלמי) ר׳ עשרה שנא' ויכואו נערי דוד וידברו אל נכל וגו׳. מהו וינוחו נעשו מחנה. ר׳ יהוד׳ בז פזי א׳ עשרה עד למחנה גדול (במחנה) [כמחנה] אלקים, וכמה מחנה אלקים עשרה. תני ישראל. כמחנה מחנה היוצא למלחמת עצים יבשים כו'. עשרה דברים שהתנה מפורשין בסוף פרק מרובה, אוקימנא מותרין . בגזל עצים ואפילו בשאר

ואביי נמי סבירא ליה הכי בפרק כל גגות (לקמן ד' לג:) ומיהו היכא דליתנהו למחיצות אסור כדמסיק הכא אנא דאמרי אפי׳ כר׳ יוסי עד כאן לא האמר רבי יוסי אלא משום דליתנהו למחיצות ורב נמי פסיק כרבי יוסי בסוף פרק כל גגות (שם) וכן שמוחל בנפרלה לרה"ר ואע"ג דרב פסיק כר' יוסי אפי׳ באיתנהו למחילות כדמוכח גבי שתי חלירות ונפל כותל שביניהם דהתם הוי שפיר איתנהו למחילות דאכתי איכא מחיצות חיצונות שעל ידיהן נעשה החלר רה"י ומשום הכי מייתי מחצר [גדולה] שנפרצה על בעיא דרב הושעיא בפרק כל גגות (ד׳ לג:) מ"מ נראה דבהא הילכתא כרב הוגא כדפרישית וגראה לר"י שאם עירבו (נ) לצורך ז) שניהן מבית לבית ונסתם הפתח בשבת דשרי כרב הונא ואפילו נסתם באמצע השבוע ואח"כ נפתח בשבת שרי דחזר העירוב למקומו וראיה מדאמר בפ' הזורק (שבת ד' קא:) ספינות קשורות זו בזו מערבין ומטלטלין מזו לזו נפסקו נאסרו חזרו ונתקשרו חזרו להתירן הראשון ועוד דלמסקנא דשמעתין דמוקי ר' ילחק נפשיה כר' יהודה ושרי אפי׳ במבוי שניטלה קורתו כ״ש דיתיר בעירבו דרך הפתח דהא בפרק הדר (לקמן ד' ע:) קאמר כל שהותר למקלת שבת כו' לאתויי עירב דרך הפתח וזה הכלל לחתויי מבוי שנטלה קורתו משמע דאי לא דתני זה הכלל לא הוי שרינן מבוי שניטלה קורתו אע"ג דהוי שרינן עירב דרך הפתח ונסתם ורילב"ח אומר דמהתם נמי יש להוכיח דהלכה כרב הונא דההיא סוגיא כרב הונא דהפיד אמחיצה טפי כדאמר הכא עד כאז לא האמר רבי יוסי כו' ולהכי אי לאו זה הכלל לא הוי שרינן מבוי שניטלה קורתו אע"ג דשרינן עירב דרך הפתח ונסתם דאילו רבי ילחק קפיד טפי אדיורין:

קורותיו או לחייו. נפירוש רש״י בכתיבת ידו נמלא כתוב קורתו או לחיו והדין עמו ואע"ג דאליבא דרבי יהודה קיימינן ואשכחת לה לדידיה ח מבוי ניתר בשתי קורות או שני לחיים כמו במפולש מ"מ למה לי למינקט קורותיו כיון דבקורה אחת

או בלחי אחד נאסר המבוי: התם במחוברים. להאי שינויא נמי איירי בהיזמי והיגי דלא התקין יהושע אלא היומי והיגי המחוברים ולחים כדאמר בהדיא במרובה (ב"ק דף פא.):

מים

דאית

מת מצוה הוא י ומת מצוה קונה מקומו לא צריכא י אף על גב יוסי ב"ר יהודה קא מהדרי דקאמר איהו אינה מחילה לא בדרך ולא

יהודה

ביישוב ואמרי ליה רבנן אחד משני דברים או שתי או ערב מחילה היא אחד יחיד ואחד רבים בין בדרך בין ביישוב: בותבי' במחנה. היולאת למלחמה: מביאין עלים. ואין חוששין לגזל: ומלערב. עירובי חלירות אם הקיפו אלו ואלו ומחילה מפסקת ביניהם ויש שם פתח אין לריכין לערב: גבו' למלחמת הרשות. סתם מלחמת רשות ממלחמת יהושע ואילך שהיא היתה מלחמת מלוה: עלים יבשים. וכל שכן לחים: עשרה סנאים. בבבא קמא בפ׳ מרובה (דף פ.): שיהו מרעין בחורשין. שיהא כל אדם מוליך בהמוחיו לרעות ביער של חברו ולא יקפיד בעל היער משום דלאו לקלירה קאי: הכא בחלושין. אע"פ שתלשום הבעלים ללרכן להיסק ויש בהם משום גזל אלל אחרים מותר לאנשי מחנה: מם מצוה קונה מקומו. אחד מי' תנאין שהתנה יהושע הוא: אינן אלא כיחידים ואין

קליס עצים דלא היומי והיגי
אינן אלא כיחידים ואין

נינהו, ואפילו תלושין ואפילו יבשין. ר' יהוד' בן תימא או' אף חונין בכל מקום. ובמקום שנהרגין שם נקברין.
נותנין להן אלא סאתים. וכן שלשה שקנו שביתה ומת א' מהם בשבת מאי כשיירה הן, או כיחידים. רב הונא אמר שבת

רישא רבי יוסי ברבי יהודה. דקאמר [טו:] יחיד בית סאתים דאי רבנן אפי׳ ליחיד כל לרכו יהבינן: אין משום דקאי אבוה בשיטחיה. גבי יחיד קאמר רבי יהודה נמי דאין נותנין לו אלא בית סאתים במחילת שתי או ערב: שלשה בחמש אסורין. כלומר פעמים ג׳

> ופעמים שמותרים אפילו בשבע: אוריימא נביאי וכמיבי. שבועה הוא: הולרכו לשש והקיפו לשבע. שתי בלא ערב מותרין דליכא בית סאתים פנוי: לא הולרכו אלא לה׳ והקיפו לו' אפי' בה' נמי אסוריו. דהשתח לא מהני מחיצות הואיל והוקפו לבית סאתים יותר מכדי לרכן: מאי לאו פנוי מאדם. כגון שלשה שהקיפו ח' סאים דכי יהבת לכל חד בית סאתים אכתי פשו להו בית סאתים פנוי בלא בעלים אבל ז' לא דכי יהבת בית סאתים לכל חד לא פש ליה אלא חד בית סאה בלא בעלים: לא פנוי מכלים. כלומר שיש בין המחילות בית סאתים פנוי שלא היו לריכין לו ואע"ג דאינהו שלשה אם אין נריכין אלא לבית סאתים והקיפו ד' סאין נמי בטלי מחילות: ומת אחד מהן. ביום השבת: וניתוספו עליהן. בשבת: שבת גורמת. שלשה ומת חחד מהן הואיל וגורמת שבת להתיר מותרין השנים אפי׳ לר׳ יהודה. שנים והקיפו יותר מבית סאתים אע"פ שניתוספו עליהן דיורין אסורין לרבי יהודה הואיל וכשנכנסה שבת גרמה לאיסור: דיורין גורמין. ג' ומת אחד מהן דבצרי דיורין אסורין אם הקיפו יותר מבית סאתים. שנים ונתוספו עליהן מותרין דאיכא דיורין: עירב דרך הפתח ונסתם הפתח. אם היו ב' חלרות ופתח ביניהם ועירבו (6) דרך הפתח ונסתם הפתח או אם היו ב' חנויות ופתח ביניהם דעירבו על דעת הפתח ועכשיו נסתם בשבת שנפלה כנגדו מפולת: מהו. מי שרי לאשתמושי דרך שאר חלונות הפחותות מד׳ שחין רחויות לעירוב כדחמרי׳ בפ׳ חלון (לקמן דף עו.): חלר שנפרלה. בשבת: משני רוחותיה. מפרש בפרה כל גגות (שם ד׳ זד:) מאי טעמא נקט מב׳ רוחותיה: שניטלה הורמו או לחיו. בשבת: מותרין לחותה שבת. דחמרי׳ הואיל והותרה הותרה: רבי יוסי אומר אם מותרין כו'. ומפרשינן בפ' כל גגות (שם ד׳ נה.) דר' יוסי לאיסור והכי קאמר כשם שאסורים לעתיד לבא כך אסורין לאותה שבת. אלמא לא אמריי הואיל והותרה הותרה כדרבי יצחק: היינו סנא קמא. רבנן קמאי דאמרי לא דברו בשיירא אלא בהווה ולעולם יחיד נמי מותר: חיכה בינייהו יחיד ביישוב. דתנא קמא דקאמר לא דברו בשיירא אלא בהווה ולעולם יחיד נמי מותר יחיד דומיא דשיירא דבדרך ולא ביישוב הואיל ויכול לעשות מחיצה הוגנת ורבנן בתראי אמילתיה דרבי

מ) ולעיל ו. יב:], אנשים אסורין אפילו בחמש סאין הגהות הב"ח רש"י ד"ה עירג דרך (ה) הפתח וכו' ופתח ביניהם הפתח ונסתם הפתח אם ספתת הסתנט הספתת מס סיו שתי חנויות ופתח ביניהן דעירבו נמחק: (ב) תום' ד"ה עירב וכו' וגראה לר"י שאם עירבו. נ"ב ע" באשר"י: גליון הש"ם גמ' דר"ה הוא דאמר שבת גורמת. עיין לקמן דף מב. מד"ה וניטלטל:

> הגהות הגר"א [א] לחמש. נ״ב לשלש נ״א: [ב] (בשבע אפי׳) תא״מ. (לפי הנ"א):

> > מוסף רש"י

עירב דרך הפתח ונסתם הפתח. שמי חלרות שעירבו יחד על ידי ונסתם שביניהם פתח בשבת שנפלה מפולת כנודו (לקמן צג:). מהר. לטלטל מזו לזו דרך גובה הכותל וחורין וסדקין, מי אמרינן הואיל והותר למקלת שבת הותר לכולה או לא (שם). לרשות הרבים (לקמן צד.). מותרין לאותה שבת. הואיל והותרה למקלתה (שם). ואסורין לעתיד לבא. לשנת הנחה (חוח). ומת מצוה קונה מקומו. לקוכרו שם (סוטה חה:) מהום שנפל שם בעת מותו קנאו לקבורה ואין מעל השדה מעכב עליו (ב"ק פא.) מתנאים הוא מרובה נפרק (סנהדריו מז:).

רבינו חננאל

א' רב גידל א' רב שלשה מותרין בשבע ואסורין בחמש. פירשה רב אשי ל) נותנין להן כל צורכן כגון שהוצרכו לשש מותרין . אפילו בשבע, אבל אם הקיפו שבע ולא הוצרכו אלא לחמש אפילו בחמש ומש אפירו בחבט . ואלא דקתני להן כל צורכן, בין מעט ביז הרבה ובלבד פנוי מאדם, והנה זה אין פנוי מאדם דהא שלשה בני אדם הן וכל אחד יש לו בית סאתים לא נשאר פנוי אלא בית סאה. ואסיקנא פנוי מכלים, לפיכך כשהוצרכו לחמש ונשארו סאתים פנויים ... אפילו מכלים נאסרו שבתו איתמר בחמש. ג' הרי הז נעשו שיירה שביתה שלשתן כאחד אינן אלא כיחידים ואין